Datganiad Llywodraethu Blynyddol

2018/19

Mai 2019 f1.0

Fframwaith Darparu Llywodraethiant Da

Mae Fframwaith CIPFA/Solace ar Ddarparu Llywodraethiant Da mewn Llywodraeth Leol (2016) (y Fframwaith) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod Tân ac Achub gyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol, ac i fod yn gyfrifol am sicrhau bod:

- busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r holl ddeddfau a rheoliadau perthnasol;
- arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif priodol amdano; a bod
- adnoddau'n cael eu defnyddio'n ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol er mwyn cyflawni blaenoriaethau y cytunwyd arnynt ac sydd o fydd i bobl yr ardal.

Er mwyn cyflawni ei amrediad eang o swyddogaethau, rhaid i'r Awdurdod fodloni amrywiaeth o amcanion gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol dros y tymor byr, canolig a hir. Mae hyn yn golygu ei fod yn agored i gyfres o gyfyngiadau a chymhellion allanol a mewnol sy'n wahanol i rai yn y sector preifat, ac mae pob un yn effeithio ar ei drefniadau llywodraethu. Un darn allweddol o ddeddfwriaeth yng Nghymru yw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sy'n mynnu bod yr Awdurdod yn ystyried y tymor hir wrth wneud ei benderfyniadau a'i fod yn gweithio ar y cyd â chyrff cyhoeddus eraill i wella llesiant yng Nghymru.

Felly, mae gan randdeiliaid ddiddordeb mewn materion fel:

- a yw allbynnau arfaethedig yr Awdurdod wedi cael eu cyflawni a'r canlyniadau wedi digwydd; ac
- a yw hyn wedi cael ei wneud mewn ffordd effeithlon, economaidd a theg.

Nodir isod yr egwyddorion craidd sy'n sail i fframwaith CIPFA/Solace. Mae'r tudalennau canlynol yn nodi sut mae'r Gwasanaeth yn cwrdd â'r egwyddorion hyn.

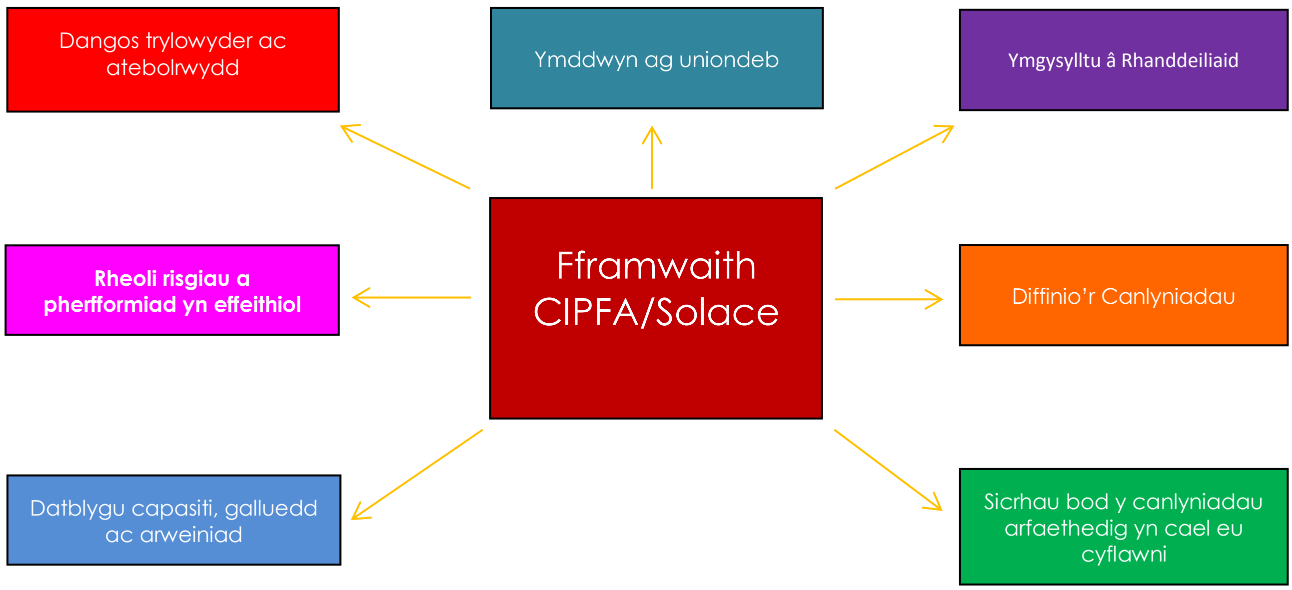

Crynodeb: Trefniadau Llywodraethu

Rhaid i'r Awdurdod adolygu effeithiolrwydd ei drefniadau bob blwyddyn i sicrhau bod ganddo system gadarn ar gyfer llywodraethu. Mae crynodeb o'r pethau sy'n cyfrannu'n allweddol i'r broses hon ar gael ar dudalen 10, ac maent yn cynnwys:

- Mynd ati'n rheolaidd i adolygu effeithiolrwydd Cyfansoddiad yr Awdurdod.
- Cael Awdurdod a strwythur pwyllgorau sy'n:
  - monitro effeithiolrwydd y trefniadau rheoli risg;
  - mynd ati'n rheolaidd i adolygu'r trefniadau llywodraethu;
  - ystyried ac adolygu strategaethau, cynlluniau ac adroddiadau archwilio mewnol ac allanol; ac
  - adolygu, craffu a chymeradwyo'r datganiad blynyddol o gyfrifon.
- Cael Grŵp Gweithredol sy'n:
  - darparu arweiniad ar lywodraethu;
  - cyfrannu at gwblhau ac adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol; ac yn
  - darparu cyfarwyddyd clir i'r Gwasanaeth a'r uwch reolwyr.
- Defnyddio gwybodaeth o wahanol ffynonellau i oleuo'r trefniadau llywodraethu, er enghraifft:
  - adroddiadau perfformiad;
  - trefniadau rheoli risg;
  - adroddiadau rheoleiddiwr allanol; a'r
  - Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol.

Ar dudalenau 3 – 9, nodir y llwyddiannau mewn perthynas â'r egwyddorion craidd. Mae'r camau gwella y mae'r Awdurdod wedi cytuno arnynt i'w gweld ar dudalen 11, lle cadarnheir y cynnydd a wnaed.

Camau gweithredu ar gyfer 2019/20 a threfniadau monitro

Mae'r cynllun gweithredu ar gyfer 2019/20 wedi'i nodi yn Atodiad A. Bydd yn cael ei fonitro bob chwarter gan y Grŵp Gweithredol.

Egwyddorion Craidd

Ymddwyn gydag uniondeb gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol, a pharchu rheol y gyfraith

- Mae'r Cyfansoddiad yn nodi cyfrifoldebau'r Awdurdod Tân ac Achub a'i bwyllgorau, ac mae'n cynnwys y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion.
- Mae'r Swyddog Monitro yn sicrhau bod y penderfyniadau'n cael eu gwneud o fewn y gyfaith a'u bod yn cydymffurfio â darpariaethau'r Cyfansoddiad.
- Mae'r Cyfansoddiad yn cynnwys Cod Ymddygiad yr Aelodau, ac mae hwnnw'n cael ei fonitro gan y Pwyllgor Safonau. Yn 2018/19, cytunodd y Pwyllgor Safonau i adolygu'r holl godau a phrotocolau o fewn y Cyfansoddiad er mwyn sicrhau eu bod yn gyfoes ac yn dal yn berthnasol. Cytunodd ar amserlen i wneud hyn o fewn dwy flynedd. Bu'r Aelodau'n adolygu'r protocol diwygiedig ar gyfer derbyn rhoddion a lletygarwch, a'r protocol ar gysylltiadau rhwng aelodau a gweithwyr cyflogedig. Mae'r ddau brotocol yma wedi'u cynnwys yn y Cyfansoddiad diwygiedig.
- Pan fo angen, ceir cyngor cyfreithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau.
- Mae Codau Ymddygiad ar gael ar gyfer yr Aelodau a'r Swyddogion, sy'n mynnu eu bod yn datgan buddiannau busnes ac yn cofnodi derbyn rhoddion a/neu letygarwch.
- Mae gan yr Awdurdod drefn ar gyfer derbyn ac ymateb i unrhyw gwynion. Mae adroddiad cryno o'r cwynion a'r negeseuon o werthfawrogiad yn cael ei roi i'r Awdurdod Tân ac Achub bob blwyddyn.
- Mae polisïau allweddol ar gael i atal a lleihau'r perygl o dwyll. Mae'r polisïau'n cynnwys: Polisi Chwythu'r Chwiban, Polisi Gwrth-dwyll a Llygredd a Rheoliadau Ariannol a Rheolau Gweithdrefnau Contractau. Pan amheuir bod anghysonder, mae trefniadau ar gael i sicrhau bod ymchwiliad trylwyr i hynny.
- Mae'r polisi recriwtio, y cyfnod cynefino a'r prosesau hyfforddi yn ymgorffori ymddygiadau personol a gwerthoedd moesegol. Mae gwerthoedd craidd y Gwasanaeth wedi'u gwreiddio'n llwyr, ac maent yn cynnwys: gwasanaeth i'r gymuned, pobl, amrywiaeth a gwella.
- Ymchwilir yn unol â Llawlyfr Disgyblu'r Gwasanaeth i achosion disgyblu ac unrhyw honiadau o ddrwgweithredu.
- Cyhoeddir Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. Caiff yr amcanion cydraddoldeb eu hadolygu'n flynyddol, a'u monitro drwy gydol y flwyddyn.
- Fel rhan o'n hymrwymiad i'r Gymraeg, rhaid i bob aelod newydd o'r staff gael sgiliau Cymraeg ar Lefel 2 o leiaf.
- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae hwn yn nodi'r amcanion gwella fel sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, ac amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Egwyddorion Craidd

Bod yn agored ac ymgysylltu'n gynhwysfawr â rhanddeiliaid

- Caiff pob cyfarfod ei hysbysebu, ac maent yn agored i'r cyhoedd. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod llawn yn cael eu gweddarlledu. Mae agendâu a phapurau ar gael ar wefan yr Awdurdod.
- Mae gwybodaeth yn cael ei chyhoeddi ar wefan yr Awdurdod fel rhan o'r cynllun cyhoeddi. Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn nodi amcanion yr Awdurdod, yn dilyn ymgynghori â'r cyhoedd a rhanddeiliaid allweddol eraill. Caiff y Cynllun ei gymeradwyo gan yr Awdurdod.
- Mae trefniadau i ymgynghori â'r cyhoedd i wahodd barn rhanddeiliaid cyn datblygu a gweithredu newidiadau allweddol.
- Mae'r canlynol yn dangos bod ymrwymiad i fod yn agored:
  - cynnal asesiadau effaith ar gyfer pob penderfyniad allweddol;
  - Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol 2016-2019: Rhoi Pobl yn Gyntaf;
  - y drefn gwynion a chanmol, sy'n gynnwys trefniadau adrodd yr Awdurdod;
  - y Strategaeth Ymgysylltu ag Ymgynghori â'r Cyhoedd (a gyflwynwyd i gyfarfod y Panel Gweithredol ym mis Gorffennaf 2018)
  - amcanion llesiant y cytunwyd arnynt;
  - ymgysylltu â Chyrff Cynrychioli'r Gweithwyr;
  - aelodaeth o Grŵp Cydraddoldeb Gogledd Cymru; a
  - fersiynau hawdd eu darllen/fersiynau darllen a siarad/fersiynau Cymraeg o ddogfennau ar y wefan.
- Defnyddir amrywiaeth o ddulliau ymgysylltu, gan gynnwys:
  - Cyfathrebu'n uniongyrchol drwy'r cyfryngau cymdeithasol, gyda chyfrifon ar Facebook a Twitter;
  - Ymgysylltu â phobl ifanc drwy raglen y Ffenics;
  - Diogelwch Cymunedol gyda phreswylwyr a busnesau;
  - Diwrnodau blasu i recriwtio diffoddwyr tân;
  - Bwletinau chwarterol ar gael ar y wefan;
  - Cyfathrebu'n fewnol drwy'r Crynodeb Wythnosol a chylchlythyr Y Fflam;
  - Cymryd rhan yn Grŵp Rhybuddio a Hysbysu'r Fforwm Lleol Cymru Gydnerth, gan gynnwys cytundeb i aildrydar negeseuon i gyrraedd cynulleidfa ehangach.
- Mae cytundebau partneriaeth ar gael i sicrhau rhai canlyniadau. Er enghraifft, mae Prif Swyddogion yn mynychu'r pedwar Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus lleol a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae'r Prif Swyddogion hefyd yn cymryd rhan ym Mwrdd Cydweithredu'r Gwasanaethau Brys ac yn cymryd rhan mewn hyfforddiant ac ymarferion ar y cyd.
- Mae'r Grŵp Llywio Ymgyrchoedd, dan arweiniad y Rheolwyr Diogelwch Cymunedol, yn blaenoriaethu ymgyrchoedd cyhoeddus ar y cyfryngau.

Egwyddorion Craidd

Diffinio'r canlyniadau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynhaliadwy

- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn nodi cyfeiriad strategol yr Awdurdod, ac mae'n nodi'r amcanion gwella yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, a'r amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae gan y Gwasanaeth bedwar o werthoedd craidd, sef Pobl, Amrywiaeth a Gwelliant a Gwasanaethau i'r Gymuned. Mae'r rhain yn crynhoi'r egwyddorion a'r gwerthoedd personol y mae'r staff yn cael eu hannog i'w mabwysiadu a'u harddangos.
- Mae dyleswydd statudol ar y Gwasanaeth i gael trefniadau parhad busnes. Mae cynlluniau wedi cael eu diweddaru ymhob rhan o'r Gwasanaeth, ynghyd â pholisi, gweithdrefnau a chanllawiau. Mae cydweithio'n digwydd â'r gwasanaethau tân ac achub eraill yng Nghymru i wella'r gwaith cynllunio ac i ystyried y risgiau cyfredol. Mae'r Pwyllgor Materion Cenedlaethol yn cynnwys ffrwd waith ar barhad busnes.
- Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig, a phroses flynyddol y gyllideb, yn sicrhau bod adnoddau ariannol yn cael eu cyfeirio at flaenoriaethau'r Awdurdod. Mae'r broses o osod y gyllideb yn ystyried y gofynion refeniw a chyfalaf drwy ddefnyddio modelau cynllunio busnes a rhagweld.
- Mae gwaith mewn partneriaeth yn digwydd pan fo amcanion cyffredin a manteision o gydweithio. Er enghraifft, mae'r Bwrdd Lleihau Llosgi Bwriadol yn cynnwys partneriaid o'r tri gwasanaeth tân ac achub a'r heddluoedd yng Nghymru, y Swyddfa Dywydd, y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol, Cyfoeth Naturiol Cymru, Iechyd Cyhoeddus Cymru, Llywodraeth Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru. Mae Strategaeth Lleihau Llosgi Bwriadol Cymru (fersiwn 4) wedi cael ei chyhoeddi.
- Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol yn nodi'r broses i ganfod a rheoli'r modd mae'n agored i ansicrwydd, a allai effeithio ar gyflawni amcanion neu weithgareddau. Caiff y polisi ei adolygu drwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod risgiau'n cael eu canfod a'i hasesu'n briodol. Mae'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn cofnodi'r risgiau hyn, maent yn cael eu monitro'n rheolaidd ac adroddir yn eu cylch i'r Panel Gweithredol.
- Mae Strategaeth Gaffael Tân ac Achub Gogledd Cymru 2016/2021 yn nodi'r amcanion strategol ar gyfer caffael, ac mae'n dogfennu'r meysydd datblygu i sicrhau bod Egwyddorion Datganiad Polisi Caffael Cymru yn cael eu dilyn.
- Mae penderfyniadau allweddol yn agored i asesiad effaith integredig, sy'n ystyried cydraddoldeb, amddiffyn, iechyd, diogelwch a llesiant, y Gymraeg, cyllid, cynaliadwyedd a staffio, a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Egwyddorion Craidd

Penderfynu pa ymyriadau sydd eu hangen i gael y canlyniadau a fwriedir

- Ymgynghorir â'r cyhoedd fel rhan o'r gwaith o osod amcanion blynyddol yr Awdurdod, sydd wedi'u nodi yn y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r Cynllun amlinellu sut mae'r Awdurdod yn bwriadu gweithio â chyrff cyhoeddus eraill i fynd i'r afael â'r materion cymhleth sy'n effeithio ar fywydau pobl. Caiff Asesiad o berfformiad yr Awdurdod ei lunio ym mis Hydref bob blwyddyn, a chaiff ei gyhoeddi.
- Mae Polisi Rheoli Risgiau Strategol yr Awdurdod yn nodi'r broses a ddefnyddir i ganfod a rheoli'r modd mae'n agored i ansicrwydd, a allai effeithio ar gyflawni'r amcanion neu'r gweithgareddau. Caiff y polisi ei adolygu drwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol.
- Ar ôl i uwch reolwyr graffu arnynt, mae'r adroddiadau perfformiad ac ariannol yn cael eu cyflwyno i'r Awdurdod a'i bwyllgorau. Cynhelir cyfarfodydd atebolrwydd yn rheolaidd gyda'r holl uwch reolwyr i adolygu amcanion a rheolaeth ar y gyllideb.
- Mae llawer o waith yn digwydd mewn partneriaeth ledled Cymru i ymateb i faterion sy'n wynebu'r sector tân a materion mwy cyffredinol yn y sector cyhoeddus. Mae cydweithio ag asiantaethau lluosog yn elfen bwysig o waith yr Awdurdod, gan gynnwys atal ac amddiffyn, ymateb i ddigwyddiadau, a defnyddio adnoddau.
- Mae'r prosesau ar gyfer cynllunio'r gyllideb yn sicrhau bod cyllidebau'n cael eu paratoi yn unol ag amcanion, strategaethau a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae hyn yn cael mewnbwn gan arweinwyr y Gwasanaeth ac Aelodau'r Awdurdod. Mae'n dangos sut bydd adnoddau'n cael eu defnyddio dros yr ychydig flynyddoedd nesaf i sicrhau canlyniadau y cytunwyd arnynt a blaenoriaethau y cytunwyd arnynt.
- Mae Strategaeth Gaffael Tân ac Achub Gogledd Cymru 2016/2021 yn nodi'r amcanion strategol ar gyfer caffael. Gofynnir am gyngor caffael arbenigol a dyfernir contractau yn unol â fframweithiau cydnabyddedig, gan sicrhau gwerth am arian a bod egwyddorion moesegol wedi cael eu dilyn.

Egwyddorion Craidd

Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion sy'n rhan ohono

- Mae Cyfansoddiad yr Awdurdod yn amlinellu rolau aelodau etholedig a swyddogion dynodedig er mwyn gallu deall rolau ac amcanione ei gilydd. Mae'r swyddi dynodedig yn cynnwys y Prif Swyddog Tân, y Trysorydd a'r Swyddog Monitro.
- Mae'r Cyfansoddiad hefyd yn nodi'r mathau o benderfyniadau sy'n cael eu dirprwyo i swyddogion o fewn ei Gynllun Dirprwyo.
- Mae'r Prif Swyddogion yn cynnal adolygiadau rheolaidd o'r gwaith darparu gwasanaethau, perfformiad a risg drwy gyfarfodydd atebolrwydd.
- Mae gwaith cydweithredol a gwaith mewn partneriaeth yn digwydd yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Mae'r trefniadau'n cael eu monitro er mwyn sicrhau gwerth ychwanegol.
- Mae'r Strategaeth Datblygu Pobl a Threfniadaeth Cymru gyfan 2018-2021 yn sail i'r ymrwymiad i ddysgu gydol oes ac i gymhwysedd yn y gweithle. Bydd y strategaeth yn sicrhau bod cysondeb yn y ffordd o ddelio â datblygu a chefnogi yn y tri gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru.
- Mae prosesau cynefino ar gael i Aelodau a gweithwyr cyflogedig. Mae'r rhain y cynnwys cyflwyniad i werthoedd craidd y sefydliad, y safonau ymddygiad a gofynion y swydd.
- Mae iechyd a lles y gweithlu yn allweddol i'r sefydliad, a rhoddir cymorth i gynnal lles corfforol a meddyliol. Gwneir hyn drwy amrywiaeth o fesurau, gan gynnwys polisïau a chymorth gan Adnoddau Dynol, gwaith hyblyg a'r Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol.
- Gwelir anghenion datblygu'r gweithwyr drwy gyfarfodydd un-i-un, goruchwyliaeth ac arfarnu.
- Mae gan y Gwasanaeth adran hyfforddi bwrpasol, gyda fframweithiau cymhwysedd ar gyfer staff yr ochr weithredol. Rhoddir hyfforddiant drwy amryw o ddulliau, gan gynnwys modiwlau e-ddysgu sy'n orfodol ar gyfer rhai pynciau, e.e. Diogelu Data.
- Mae trefniadau cynefino a hyfforddi ar gael i gefnogi Aelodau newydd ac Aelodau cyfredol.
- Mae'r tri gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru wedi cynnal y Fforwm Hyfforddiant Ymchwilio i Dân cyntaf ar gyfer Cymru gyfan. Mae hyn yn gymorth i ddysgu ar y cyd ac mae'n hybu dull cyson drwy Gymru.
- Mae trefniadau ar gael ar gyfer adolygiadau mewnol o gydymffurfiaeth â safonau'r Gwasanaeth a'r gofynion iechyd a diogelwch.

Egwyddorion Craidd

Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref

- Mae'r Trysorydd yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol yr Awdurod yn briodol, fel sy'n ofynnol dan Adran 151 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.
- Mae'r Swyddog Monitro yn sicrhau cydymffurfiaeth â pholisïau, gweithdrefnau, cyfreithiau a rheoliadau a sefydlwyd.
- Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol yn nodi'r broses ar gyfer canfod a rheoli risigiau. Mae cofrestr risgiau corfforaethol ar gael, ac mae'n cael ei monitro drwy gydol y flwyddyn.
- Mae adroddiadau i'r Awdurdod a'i bwyllgorau yn cynnwys asesiad effaith integredig i oleuo a chefnogi penderfyniadau.
- Mae trefniadau Parhad Busnes ar gael i sicrhau bod gwasanaethau hanfodol yn gallu parhau i gael eu darparu drwy'r amser.
- Mae trefniadau rheoli yn sicrhau bod argymhellion ar gyfer gwella, a wneir gan yr Archwilydd Allanol, yn cael eu cytuno a'u monitro. Mae Adroddiad Blynyddol yr Archwiliad Mewnol 2018/19 wedi cadarnhau bod prosesau rheoli digonol ac effeithiol ar gael i gyflawni amcanion yr Awdurdod ym mlwyddyn ariannol 2018/19.
- Mae'r Aelodau a'r uwch reolwyr yn cael adroddiadau rheolaidd am berfformiad y gwasanaeth mewnperthynas â dangosyddion perfformiad ariannol a cherrig milltir.
- Mae gan yr Awdurdod drefniadau i gadw cofrestrau o fuddiannau personol a busnes yr Aelodau, a chofrestr o roddion a lletygarwch.
- Mae polisïau Gwrth-dwyll a Llygredd a Chwythu'r Chwiban ar gael i gadarnhau bod yr Awdurdod wedi ymrwymo i weithredu mewn modd teg a thryloyw.
- Mae polisïau a threfniadau ar gael i reoli'r ffordd o ddelio â data. Y rhai yw'r Polisi Diogelu Data, y Polisi Rhyddid Gwybodaeth, y Polisi Cadw Data, a'r Polisi Diogelwch Cyfathrebu a Gwybodaeth. Mae hyfforddiant yn ategu'r polisïau hyn, ac mae modiwl e-ddysgu ar ddiogelu data yn orfodol i'r holl staff.
- Mae protocolau cadarn ar rannu gwybodaeth wedi cael eu datblygu, a chytunwyd arnynt â phartneriaid.
- Mae rheolaeth ariannol gadarn yn cefnogi'r gwaith o ddarparu gwasanaethau a'r newid trawsffurfiadol, yn ogystal ag yn sicrhau stiwardiaeth dda. Rhoddir yr wybodaeth ariannol ddiweddaraf ymhob cyfarfod o'r Awdurdod, ac mae adroddiadau ar gael i'r cyhoedd ar y wefan.
- Mae trefniadau rheoli'r Trysorlys yn dilyn arferion proffesiynol ac maent yn cael eu hadolygu'n flynyddol gan yr aelodau.
- Mae Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn destun craffu gan archwiliwyr allanol.

Egwyddorion Craidd

Gweithredu arferion da o ran trylowyder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd effeithiol

- Mae'r Awdurdod Tân ac Achub, gyda chymorth gan y Swyddog Monitro, yn goruchwylio ac yn adolygu pa mor ddigonol ac effeithiol yw'r trefniadau llywodraethu a'r amgylchedd rheoli mewnol.
- Mae agendâu a chofnodion cyfarfodydd ar gael i'r cyhoedd ar y rhyngrwyd, ynghyd â gweddarllediadau o'r cyfarfodydd (pan fyddant ar gael).
- Mae adroddiadau'r Awdurdod yn dilyn fformat strwythuredig sy'n sicrhau bod gwybodaeth allweddol yn cael ei chyflwyno mewn modd clir a chyson er mwyn cynorthwyo i wneud penderfyniadau.
- Mae gan yr Awdurdod gynllun cyhoeddi, ac mae'n cydymffurfio â gofynion y Comisiynydd Gwybodaeth o ran ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth, sy'n sicrhau bod y cyhoedd yn gallu cael gwybodaeth sydd ganddo.
- Mae'r dogfennau Gwella a Llesiant yn nodi amcanion yr Awdurdod.
- Mae'r Datganiad Blynyddol o Gyfrifon yn darparu gwybodaeth glir am incwm a gwariant, ac mae'n dangos bod stiwardio arian cyhoeddus wedi digwydd yn y flwyddyn. Caiff y cyfrifon eu cyflwyno erbyn y dyddiad cau statudol, sef 31 Mai.
- Mae'r Datganiad Blynyddol ar Bolisi Tâl yn cael ei gymeradwyo a'i gyhoeddi yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011. Mae cyflogau'r aelodau yn cael eu talu yn unol ag argymhellion y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol, ac yn cael eu hadrodd ar y rhyngrwyd.
- Mae'r aelodau a'r uwch swyddogion yn datgan buddiannau perthnasol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r datganiadau hyn yn galluogi'r Awdurdod i ganfod trafodion partion cysylltiedig, ac i adrodd yn eu cylch.
- Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn cael ei gyhoeddi i roi tryloywder ynghylch y trefniadau llywodraethu a'r gwelliannau arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- Mae'r Datganiad Blynyddol o Gyfrifon a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn agored i gael eu craffu a'u cymeradwyo yn unol â Chyfansoddiad yr Awdurdod.
- Swyddfa Archwilio Cymru yw'r archwilydd allanol a benodwyd, ac mae'n darparu barn ar y Datganiad o Gyfrifon sy'n cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn gweithredu ar sail argymhellion a, phan fo angen, mae'n cymryd camau i gywiro pethau.
- Mae'r trefniadau Archwilio Mewnol yn cynnwys dull sy'n seiliedig ar risg, sy'n darparu sicrwydd fod y risgiau allweddol yn cael eu rheoli. Mae'r Awdurdod yn gweithredu ar sail argymhellion a, phan fo angen, mae'n cymryd camau i gywiro pethau.
- Mae prosesau ar gael i sicrhau bod argymhellion gan gyrff archwilio a rheoleiddio yn cael eu gweithredu.
- Mae hunanasesiadau Archwilio Mewnol yn cael eu hasesu'n allanol o gymharu â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus i sicrhau bod

Cyfrannwyr Allweddol at Ddatblygu a Chynnal y Fframwaith Llywodraethu

Yr Awdurdod Tân ac Achub	Mae'r Awdurdod yn darparu arweinad strategol, rhyngwyneb gwleidyddol a her gorfforaethol ar gyfer darparu gwasanaethau tân ac achub yng Ngogledd Cymru, gan annog cyfranogiad gan y cyhoedd a gan gynnal ei faterion mewn ffordd agored a thryloyw. Mae'n cytuno ar y Cynllun Gwella a Llesiant, a'r cyllidebau refeniw a chyfalaf.
Y Panel Gweithredol	Mae'n monitro perfformiad y Gwasnaeth ac mae'n gwneud argymhellion i'r Awdurdod Tân ac Achub ynghych ei bolisïau allweddol, gan gynnwys y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r panel yn adolygu'r gofrestr risgiau strategol.
Y Gweithgor Cynllunio	Mae'n gwneud gwaith manwl yn gysylltiedig â'r broses gynllunio a gosod y gyllideb yn y Gwasanaeth. Mae'n cyflwyno ei sylwadau i'r Panel Gweithredol, sydd yn ei dro yn gwneud argymhellion ar gyfer amcanion gwella/lleihau risg/llesiant i'r ATA llawn.
Y Pwyllgor Archwilio	Mae'n darparu adolygiad annibynnol o'r fframweithiau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, ac mae'n goruchwylio'r adroddiadau ariannol, gan gynnwys Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r cyfrifon blynyddol.
Y Pwyllgor Safonau	Mae'n hyrwyddo ac yn cynnal safonau uchel o ymddygiad gan Aelodau'r Awdurdod, ac mae'n goruchwylio'r polisi chwythu'r chwiban ar gyfer cwynion yn erbyn Aelodau'r Awdurdod. Hefyd, pan fo statud yn caniatáu, mae'n derbyn adroddiadau a chwynion am Aelodau ac yn cynnal neu'n goruchwylio ymchwiliadau ac yn gwneud argymhellion i'r Awdurdod.
Y Grŵp Gweithredol	Mae'n gosod ac yn arwain y gwaith o weithredu'r safonau llywodraethu yn y Gwasanaeth. Mae'n derbyn y cynllun gwella blynyddol, ac mae'n ei fwydo i'r hunan-asesiad blynyddol.
Archwilio Mewnol	Mae'n darparu barn annibynnol a gwrthrychol blynyddol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw'r rheolaeth fewnol, y trefniadau rheoli risg a llywodraethu. Mae'n ymchwilio i dwyll ac anghysonderau.

Sut mae'r Awdurdod wedi delio â'r Camau Gweithredu Llywodraethu ers 2018/19?

Roedd yr Asesiad Llywodraethu a Gwela Blynyddol 2018/19 yn cynnwys y camau gwella canlynol. Dyma sut yr ymdriniwyd â nhw:

Maes Gwella	Cyfrifoldeb	Cynnydd ym Mawrth 2019
Ymgysylltu a chyfranogi gydag Ysgrifennydd y Cabinet ynglŷn â'r Trefniadau Llywodraethu a Chyllid ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub yng Nghymru.	Prif Swyddog Tân a'r Cadeirydd	Anfonwyd ymateb ym mis Chwefror 2019 i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y Papur Gwyn. Ni ddaeth unrhyw wybodaeth bellach gan y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol. **Cwblhawyd**
Sicrhau bod Aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn cael eu hyfforddi a'u datblygu yn barhaus.	Prif Swyddog Tân	Cwblhawyd sesiynau hyfforddi pwrpasol cyn cyfarfodydd o'r Awdurdod Tân ac Achub llawn. **Cwblhawyd, a bydd yn mynd ymlaen fel y bo'r angen**
Sicrhau bod yr Awdurdod yn deall gofynion y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR), a'i fod wedi cymryd camau priodol i ddarparu sicrwydd ynghylch cydymffurfiaeth.	Prif Swyddog Cynorthwyol (Polisi a Chynllunio Corfforaethol)	Darparwyd adroddiadau ar Rheoliad GDPR i'r Panel Gweithredol (Chwefror a Gorffennaf 2018), a darparwyd sesiwn ymwybyddiaeth o GDPR i holl Aelodau'r Awdurdod ym mis Medi 2018. Penodwyd Swyddog Diogelu Data. Yr holl staff i gwblhau hyfforddiant e-ddysgu erbyn mis Mehefin 2019. Mae hysbysiad preifatrwydd cyffredinol wedi'i osod ar wefan yr Awdurdod, ynghyd â hysbysiadau preifatrwydd penodol ar gyfer gweithgareddau unigol megis cynnal Archwiliadau Diogel ac Iach. Lluniwyd Cofrestr Asedau Gwybodaeth ar gyfer y Gwasanaeth cyfan. Mae pob contract sydd gan y gwasanaeth neu'r Awdurdod, ac sy'n golygu rhannu data personol â sefydliadau allanol, wrthi'n cael eu hadolygu ar gyfer cydymffurfio â Rheoliad GDPR.

Maes Gwella	Cyfrifoldeb	Cynnydd ym Mawrth 2019
		Mae holl bolisïau a gweithdrefnau'r Gwasanaeth yn cael eu hadolygu ar gyfer cydymffurifaeth â Rheoliad GDPR. **Cwblhawyd, a bydd yn mynd ymlaen fel y bo'r angen**
Penodi Clerc i'r Awdurdod/Swyddog Monitro yn unol â Chyfansoddiad yr Awdurdod.	Prif Swyddog Tân	Cwblhawyd ymarfer tendro, dyfarnwyd contract a chymeradwywyd penodi swyddog monitro/clerc yng nghyfarfod yr ATA ym mis Mawrth 2019. **Cwblhawyd**
Adolygu Cylch Gorchwyl pob Pwyllgor, ac fel y bo'r angen, ei ddiweddaru i sicrhau ei fod yn llwyr fodloni gofynion Llywodraethu'r Awdurdod.	Clerc yr Awdurdod	Rhoi'r cylchoedd gorchwyl diwygiedig i gyfarfod yr ATA ym mis Mehefin 2019. **Cwblhawyd**
Adolygu a diweddaru Rheolau Sefydlog Contractau'r Awdurdod i sicrhau eu bod yn darparu fframwaith ar gyfer Llywodraethu a Rheoli mewn perthynas â chaffael nwyddau a gwasanaethau, gan gynnwys gwariant cyfalaf.	Prif Swyddog Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)	Cyflwyno'r Rheolau Gweithdrefnau Contractau diwygedig i gyfarfod yr ATA ym mis Mehefin 2019. **Cwblhawyd**
Adolygu a diweddaru gwaith y Bwrdd Pensiwn Lleol.	Prif Swyddog Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)	Diweddarwyd y cylch gorchwyl. Nodir yn adroddiad blynyddol y Bwrdd Pensiwn Lleol pa hyfforddiant mae'r aelodau wedi'i gael. **Cwblhawyd**

Barn a Chasgliad Llywodraethu

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod llywodraethiant da yn darparu sylfaen ar gyfer darparu gwasanaethau o ansawdd da sy'n diwallu anghenion rhanddeiliaid ac sy'n sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n dda. Mae'r adolygiad hwn yn cadarnhau'r systemau llywodrethu a'r gwaith monitro sy'n bodoli ar gyfer 2018/19 a'r camau a gymerir i sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol.

Mae'r Awdurdod wedi'i fodloni bod trefniadau llywodraethu priodol ar gael, ac mae'n parhau wedi ymrwymo i wella'r rhain drwy roi cynllun gweithredu 2019/20 ar waith.

Llofnod: .... (Cadeirydd) 2019

Llofnod: ....(Prif Swyddog Tân) 2019

Atodiad A – Cynllun Gweithredu Gwella Llywodraethiant 2019/20

Maes Gwelliant	Cam Gweithredu	Cyfrifoldeb	Amserlen
Trefniadau Llywodraethu a Chyllido Awdurdodau Tân ac Achub Cymru.	Sicrhau y rhoddir sylw unrhyw newidiadau i drefniadau Llywodraethu a Chyllido Awdurdodau Tân ac Achub Cymru.	PST	Ymlaen
Adolygiad o'r Fflyd Gwyn	Cynnal adolygiad a diweddaru polisïau, gweithdrefnau a chanllawiau ar gyfer rheoli cerbydau'r fflyd gwyn; ac Adolygu'r system cofnodi cerbydau i gryfhau'r llywodraethiant ar gyfer olrhain a rheoli cerbydau.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) PSTC Gweithrediadau Pennaeth Cyllid Rheolwr y Fflyd	Mawrth 2020
Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog	Adolygu'r Rheoliadau Ariannol a'r Polisïau Cyllid yn unol â model CIPFA i sicrhau eu bod yn adlewyrchu gofynion yr Awdurdod.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth Cyllid	Mawrth 2020
Gwasanaethau Trysorydd	Caffael Gwasanaethau Trysorydd.	PSC (Cyllid ac Adnoddau)	Ionawr 2020
Adolygu strwythur y Prif Swyddogion	Adolygu strwythur a threfniadau talu i sicrhau rheolaeth strategol effeithiol.	Swyddog Monitro	Mawrth 2020
Safonau Ymddygiad	Adolygu'r Safonau Ymddygiad ar gyfer y staff.	Prif Swyddogion	Mawrth 2020
Seiber-ddiogelwch	Cwblhau Cyber Essentials Plus rhag bygythiadau seiber.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth TGCh	Mawrth 2020

Atodiad B – Crynodeb o Fframwaith Llywodraethu'r Awdurdod

Egwyddorion Llywodraethu Da

Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moeseol, a pharchu rheol y gyfraith
Bod yn agored a ymgysylltu'n gynhwysfawr â rhanddeiliaid
Diffinio canlyniadau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy
Penderfynu pa ymyriadau sydd eu hangen i gael y canlyniadau a fwriedir
Datblygu gallu'r Awdurdod, gan gynnwys gallu ei arweinwyr a'i weithwyr cyflogedig
Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gref
Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd

Ffynonellau Tystiolaeth

- Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Cynllunio ariannol
- Trefniadau partneriaeth
- Strategaeth a pholisïau Adnoddau Dynol
- Strategaeth Gaffael
- Cyfansoddiad
- Disgrifiadau swyddi
- Prif Swyddog Tân
- Swyddog Adran 151
- Swyddog Monitro
- Adroddiadau a gyhoeddir
- Cynllun Ymgysylltu â'r Gymuned
- Strategaeth Gyfathrebu
- Cynllun Gwella a Llesiant
- Asesiadau Effaith Integredig

Ffynonellau Sicrwydd

- Adroddiadau perfformiad
- Adroddiadau ariannol
- Trefniadau democrataidd
- Adroddiadau gan archwiliwyr allanol a rheoleiddwyr
- Adroddiadau Archwilio Mewnol
- Byrddau Partneriaeth
- Adborth cwsmeriaid
- Ymgyngoriadau

Aelodau

- Awdurdod Tân ac Achub a'i bwyllgorau

Gweithrediaeth

- Grŵp Gweithredol

Ffynonellau Tystiolaeth

- Arweinyddiaeth
- Gwerthoedd Craidd
- Trefniadau cydraddoldeb
- Trefniadau rhyddid gwybodaeth
- Codau Ymddygiad
- Polisi Gwrth-dwyll a Llygredd
- Polisi Chwythu'r Chwiban
- Pwyllgor Archwilio a Safonau
- Cyngor ac arweiniad arbenigol
- Rheoli risg
- Rheolaethau mewnol
- Gwasanaeth Archwilio Mewnol
- Rheoli gwybodaeth
- Datblygu staff ac aelodau etholedig
- Proses gwynion

↓

Asesiad Blynyddol o Lywodraethiant a Gwella – llofnodwyd gan y Cadeirydd a'r Prif Swyddog Tân

↓

Cynllun Gweithredu Gwella Llywodraethiant – adolygwyd yn chwarterol gan y Grŵp Gweithredol